

**ΠΑΝΤΕΙΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ & ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

**PANTEION UNIVERSITY OF SOCIAL AND POLITICAL SCIENCES
DEPARTMENT OF ECONOMIC & REGIONAL DEVELOPMENT**

**Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
“Εφαρμοσμένων Οικονομικών και Περιφερειακής Ανάπτυξης”
Κατεύθυνση Αστικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης
Ειδίκευση: «Περιφερειακού & Τοπικού Αναπτυξιακού Προγραμματισμού»**

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

A. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ - ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΤΙΤΛΟΣ: ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
2. ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ * ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟ ΜΙΚΤΟ
3. ΕΙΔΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ * ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ
4. ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: Α * Β
5. ΩΡΕΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: ΘΕΩΡΙΑ : * ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ :
6. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ (ECTS): 7,5

B. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να αναδείξει τη σημασία του χώρου στην ανάλυση της οικονομικής συμπεριφοράς παραγωγών, καταναλωτών και επιχειρήσεων καθώς και στη διαμόρφωση και εξέλιξη των πόλεων και των περιφερειών. Το περιεχόμενο των μαθημάτων αφορά θεωρητικά υποδείγματα και εμπειρικά παραδείγματα περιφερειακής και αστικής ανάπτυξης σε διάφορες κλίμακες του χώρου (από την τοπική μέχρι τη διεθνή).

Ειδικότερα, τα θέματα διερεύνησης εστιάζονται:

- στην ανάλυση των εννοιών του χώρου και της περιφέρειας
- στην ταξινόμηση των περιφερειών
- στη μικροοικονομική ανάλυση του τύπου εγκατάστασης της οικονομικής μονάδας (επιχείρηση, νοικοκυριό)
- στη χωρική διάρθρωση και οργάνωση της αστικής οικονομίας
- στη χωρική κατανομή των οικιστικών μονάδων και στις μεταξύ τους σχέσεις
- στις διαπεριφερειακές και διακλαδικές σχέσεις και ανταλλαγές
- στην περιφερειακή μεγέθυνση και ανάπτυξη
- στη διερεύνηση του περιφερειακού προβλήματος και στη μέτρηση των περιφερειακών ανισοτήτων

Γ. ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του μαθήματος είναι να μεταδώσει στους φοιτητές τις βασικές έννοιες οικονομικής ανάλυσης του χώρου σε διάφορα γεωγραφικά επίπεδα (εθνικό/υπερεθνικό, πόλη/περιφέρεια) και να αναδείξει την οικονομική ανάλυση του χώρου ως συστατικό στοιχείο της οικονομικής και αναπτυξιακής πολιτικής.

Δ. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ/ΚΑΤΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑ

ΠΟΛΕΙΣ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ

1^ο μάθημα: Γιατί υπάρχουν πόλεις? Η χωρική κατανομή των πόλεων - ο αριθμός των πόλεων και η δομή του αστικού συστήματος

2^ο μάθημα: Μεθοδολογίες οικονομικής ανάλυσης της δομής και των χρήσεων γης στις πόλεις, η έννοια της (αστικής) γαιοπροσόδου

3^ο μάθημα: Αστική οικονομική ανάπτυξη: ζητήματα κατοικίας, αγοράς εργασίας, ανεργίας, φτώχειας, γκετοποίησης, διαχωρισμού και εγκληματικότητας στις πόλεις

4^ο μάθημα: Αστική διακυβέρνηση και ζητήματα χρηματοδότησης των πόλεων

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

5^ο μάθημα: Θεωρίες περιφερειακών ανισοτήτων και υποδείγματα περιφερειακής ανάπτυξης και μεγέθυνσης

6^ο μάθημα: Προσδιοριστικοί παράγοντες της περιφερειακής ανάπτυξης/μεγέθυνσης και ο ρόλος των υποδομών, του ανθρώπινου δυναμικού και της τεχνολογίας

7^ο μάθημα: Οι επιδράσεις της οικονομικής κρίσης στην οικονομία των πόλεων και περιφερειών: θεωρία και εμπειρικά παραδείγματα

ΘΕΩΡΙΕΣ ΤΟΠΟΥ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

8^ο μάθημα: Ιστορική επισκόπηση θεωριών επιλογής του τόπου εγκατάστασης (Weber, von Thunen, Losch, Christaller, Isard, Smith)

9^ο μάθημα: Παγκοσμιοποίηση και τάσεις χωροθέτησης πολυεθνικών επιχειρήσεων

10^ο μάθημα: Τεχνολογία, καινοτομία και χώρος

Διάλεξη 1^η:

Χωροθέτηση βιομηχανικών περιοχών: διεθνής εμπειρία και Ελλάδα

Διάλεξη 2^η:

Προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης στην Ελλάδα: εμπειρίες σχεδιασμού, υλοποίησης και αξιολόγησης

E. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ

Μικρο, μακρο-οικονομική, βασικές γνώσεις αστικής, περιφερειακής και διεθνούς οικονομικής

ΣΤ. ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ

Ι. Ψυχάρης, Καθηγητής/Α. Λυμπεράκη, Καθηγήτρια/Α. Ροβολής, Αν. Καθηγητής
Συμμετέχων Ομ. Καθηγητής Ν. Κόνσολας

Ζ. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Τρεις ενδιάμεσες αξιολογήσεις με τη μορφή ερωτήσεων πολλαπλής επιλογής και μια τελική γραπτή εξέταση με στάθμιση ως ακολούθως: τελική εξέταση 40% και κάθε ενδιάμεση αξιολόγηση 20%.

Η. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ξενόγλωσση

Armstrong H. & J. Taylor (2000), *Regional Economics and Policy*, Massachusetts: Blackwell

Dicken P. & Lloyd P. (1990) *Location in Space: Theoretical perspectives in Economic Geography*, Harper Collins

Dicken P. (2007), *Global Shift: mapping the changing contours of the world economy*, Sage

Di Pasquale D & W. Wheaton (1996), *Urban economics and real estate markets*: Prentice Hall

Krugman P. (2002), *Development, Geography, and Economic Theory*, The MIT Press

McCann Ph. (2013), *Modern Urban and Regional Economics*, Oxford

McCann Ph. ed. (2002), *Industrial Location Economics*, Edward Elgar

McDonald J.F. & D.P. McMillen (2011), *Urban Economics and Real Estate, Theory and Policy*, Massachusetts: Blackwell

OECD (2010), *How Regions Grow*, OECD: Paris

Stilwell (1980), *Economic Crisis, Cities and Regions*, Pergamon Press

Ελληνόγλωσση

Κόνσολας Ν. (1997), *Σύγχρονη Περιφερειακή Οικονομική Πολιτική*, Αθήνα: Παπαζήσης

Κώπτης Γ. (1976), *Μικροοικονομική του Τόπου Εγκατάσταση*, Αθήνα: Παπαζήσης

McCann Ph. (1992), *Αστική και Περιφερειακή Οικονομική*, Αθήνα: Κριτική

Πετράκος Γ. και Ψυχάρης Γ. (2004), *Περιφερειακή Ανάπτυξη στην Ελλάδα*, Αθήνα: Κριτική

Σκούντζος Θ. (1993), *Περιφερειακή Οικονομική Ανάλυση και Πολιτική*, Αθήνα: Σταμούλης

Ο'Sullivan A. (2011) *Αστική Οικονομική*, Αθήνα: Κριτική